Region Stockholm
Psykiatriutskottet

PROTOKOLL
2026-06-10

Kl. 13:00-15:00 §§56-62

Sammanträde med Psykiatriutskottet

Datum för justering: 2026-06-12

Sandra Ivanovic Rubin (MP) Jesper Svensson (L)

Plats Södertörnssalen

Detta protokoll är elektroniskt undertecknat.

Beslutande
Sandra Ivanovic Rubin (MP), ordförande
Hanna Jokio (S), 1:e vice ordförande
Jesper Svensson (L), 2:e vice ordförande
Julia Ekedahl (S) ersätter Daniel Larson (S)
Lukas Johannesson (C)
Hannah Dahlbäck (V)
Charlotte Broberg (M)
Carl-Johan Schiller (KD)
Soley Akzös Lithborn (M) ersätter Britt-Mari Canhasi (SD)

Ersättare
Selomon Keleta (S)
Ulla Wihlman (MP)
Catarina Wahlgren (V)

Övriga närvarande
Anders Ahlsson, ansvarig tjänsteperson
Maria Andersson, enhetschef psykiatri och samverkan
Bano Gharib, nämndsekreterare
Maria Faradjzadeh, nämndsekreterare
Andreas Falk, handläggare enheten för psykiatri och samverkan § 59
Birgitta Rosengren, senior utredare enheten för enskilda vårdgivare och vårdstödjande tjänster § 60
Moa Isacsson, handläggare enheten för psykiatri och samverkan § 60
Representant från KPMG § 60, deltar digitalt
Representant från KPMG § 60, deltar digitalt
Morris Liemola, politisk sekreterare (C)
Fredrik Andersson Tay, politisk sekreterare (V)
Anna Emelie Wåhlström, politisk sekreterare (MP)
Louise Angenfelt, politisk sekreterare (KD)
Victoria Frisk Garcia, politisk sekreterare (S)
Josefine Vallbom, politisk sekreterare (L)
Tobias Årnell, politisk sekreterare (SD)

Sekreterare

Bano Gharib

Innehållsförteckning

§ 56	Upprop och val av justerare
§ 57	Godkännande av dagordning
§ 58	Svar på skrivelse från Jesper Svensson (L) om Varför får psykiatrins patienter inte rätt mediciner?
§ 59	Länsgemensamt samarbete utifrån samsjuklighetsreformen för patienter med stora behov av samordnade insatser
§ 60	Granskning av upphandlade avtal om psykiatrisk specialistvård för vuxna
§ 61	Förvaltningen informerar
§ 62	Övriga frågor

§ 56
Upprop och val av justerare

Upprop genomförs och närvaro noteras till protokollet.

2:e vice ordförande Jesper Svensson (L) utses att tillsammans med ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) justera protokollet.

Närvarorätt beviljas till Maria Faradjzadeh, nämndsekreterare.

§ 57
Godkännande av dagordning

Dagordningen godkänns enligt upprättat förslag.

§ 58
Svar på skrivelse från Jesper Svensson (L) om Varför får psykiatrins patienter inte rätt mediciner?
HSN 2026-0429

Sammanfattning
I en skrivelse till Psykiatriutskottet frågar Jesper Svensson (L) varför psykiatrins patienter inte får rätt mediciner. Frågan baseras på den uppföljning av läkemedelsanvändning som redovisades i årsberättelse läkemedel för år 2024 (HSN 2025-0098).

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.

Yrkanden
Ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut
Psykiatriutskottet beslutar följande:

Skrivelsen Varför får psykiatrins patienter inte rätt mediciner? anses besvarad.

Skickas till
Akten

§ 59
Länsgemensamt samarbete utifrån samsjuklighetsreformen för patienter med stora behov av samordnade insatser
HSN 2024-0870

Sammanfattning
Ärendet rör genomförandet av insatser med anledning av förvaltningens uppdrag i budget 2026 att utreda hur patienter med stora behov av samordnade insatser inom psykiatrin kan få tillgång till dessa, uppdrag till Vård i samverkan utifrån förstudie som beslutades i december 2025 samt Samsjuklighetsreformens förslag. Hälso- och sjukvårdsförvaltningen bedömer att det finns behov av en gemensam struktur för nära samarbete mellan huvudmännen. Det föreslås vidare ett praktiskt genomförande i form av en pilot med Stockholms stad som senare kan komma att skalas upp till fler av länets kommuner.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande
Bilaga Nulägesbild och förslag på åtgärdsplan

Yrkanden
Ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut
Psykiatriutskottet beslutar följande:

Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utreda utformning av och starta pilot med Stockholms stad avseende samordnad vård- och stödverksamhet

Särskilt uttalande
Jesper Svensson (L), Carl-Johan Schiller (KD) och Charlotte Broberg (M) lämnar gemensamt ett särskilt uttalande (bilaga).

Skickas till
Akten

Liberalerna
Moderaterna
Kristdemokraterna

SÄRSKILT UTTALANDE
2026-06-10

HSN 2024-0870

Psykiatriutskottet
§ 59

Länsgemensamt samarbete utifrån samsjuklighetsreformen för patienter med stora behov av samordnande insatser

Liberalerna, Moderaterna och Kristdemokraterna välkomnar arbetet med att stärka samordningen för personer med samsjuklighet. För denna patientgrupp leder brister i samverkan alltför ofta till avbrutna vårdkedjor, sämre behandlingsresultat och ett stort personligt lidande. Därför är det positivt att Region Stockholm förbereder sig för genomförandet av Samsjuklighetsreformen och prövar nya former för integrerade insatser tillsammans med kommunerna.

Samtidigt visar den nulägesbild som ligger till grund för ärendet att det finns betydande förbättringsbehov inom regionens egen verksamhet. Rapporten beskriver bland annat att patienter skrivs ut från psykiatrisk slutenvård utan att kommunen alltid informeras eller involveras i planeringen. Den pekar också på brister i samverkan mellan primärvård, psykiatri och beroendevård.

Oppositionen vill understryka att dessa brister måste åtgärdas parallellt med det länsgemensamma utvecklingsarbetet. En samordnad vård- och stödverksamhet kan inte kompensera för otillräcklig samverkan inom regionens egna verksamheter.

Det är också viktigt att de samverkansformer som nu utvecklas ges långsiktiga förutsättningar och finansiering. För att samsjuklighetsreformen ska få avsedd effekt krävs inte bara stärkt samverkan mellan region och kommun, utan också fungerande vårdkedjor och ett tydligt gemensamt ansvarstagande mellan primärvård, psykiatri och beroendevård. Först då kan intentionerna med samsjuklighetsreformen fullt ut förverkligas.

§ 60
Granskning av upphandlade avtal om psykiatrisk specialistvård för vuxna
HSN 2025-0892

Sammanfattning
Psykiatriutskottet gav den 13 november 2025 hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att tillsätta en oberoende granskning av om de förändringar som de privata vårdgivarna gör är förenliga med tecknade avtal.

Beslutsunderlag
Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande.

Yrkanden
Ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut samt till Sandra Ivanovic Rubin (MP), Hanna Jokio (S) och Lukas Johannesson (C) förslag till tilläggsbeslut.

Carl-Johan Schiller (KD) yrkar i första hand bifall till eget förslag till beslut.

Hannah Dahlbäck (V) yrkar i första hand bifall till eget förslag till beslut.

Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L) yrkar bifall till eget förslag till tilläggsbeslut.

Carl-Johan Schiller (KD) och Hannah Dahlbäck (V) yrkar i andra hand bifall till Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L) förslag till tilläggsbeslut beslutspunkt 1.

Carl-Johan Schiller (KD) begär votering.

Beslutsgång
Ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) ställer först Carl-Johan Schiller (KD) och Hannah Dahlbäck (V) yrkanden om bifall till eget förslag till beslut mot förvaltningens förslag till beslut och finner att psykiatriutskottet bifaller förvaltningens förslag till beslut.

Därefter ställer ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) yrkande om bifall till Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L) eget förslag till tilläggsbeslut mot förvaltningens förslag till beslut samt till Sandra Ivanovic Rubin (MP), Hanna Jokio (S) och Lukas Johannesson (C) förslag till tilläggsbeslut och finner att psykiatriutskottet bifaller förvaltningens förslag till beslut samt till Sandra Ivanovic Rubin (MP), Hanna Jokio (S) och Lukas Johannesson (C) förslag till tilläggsbeslut.

Därefter ställer ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) bifall mot avslag till beslutspunkt 1 i Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L) förslag till tilläggsbeslut och finner psykiatriutskottet bifaller förslag till tilläggsbeslut beslutspunkt 1.

Därefter ställer ordförande Sandra Ivanovic Rubin (MP) bifall mot avslag till beslutspunkt 2–8 i Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L) förslag till tilläggsbeslut och finner psykiatriutskottet avslår förslag till tilläggsbeslut beslutspunkt 2–8.

Votering verkställs enligt följande voteringsordning:

Rösta JA för att bifalla förvaltningens förslag till beslut samt till Sandra Ivanovic Rubin (MP), Hanna Jokio (S) och Lukas Johannesson (C) förslag till tilläggsbeslut.

Rösta NEJ för att bifalla Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L) förslag till tilläggsbeslut.

Omröstningen utfaller med 4 JA-röster, 4 NEJ-röster och 1 DELTAR EJ-röster.
Närvaro- och voteringslista är bifogad protokollet (bilaga).

Beslut
Psykiatriutskottet beslutar följande:

1. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utreda vidare de förslag och rekommendationer som framkommer i slutrapporten från den oberoende granskningen.

2. Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att genomföra en oberoende granskning av upphandlingen av vuxenpsykiatrisk specialistvård avseende perioden juni 2023-september 2025, inklusive upphandlingsförfarande, ersättningsmodell, anbudsutvärdering, avtalsförändringar efter tilldelningsbeslut samt uppstart av driften.

3. Gå vidare med de fördjupande granskningar som föreslås i den inkomna granskningsrapporten. Uppdragen rör remisshantering, uppföljning av mottagningar med särskilt väsentliga förändringar, fördjupad uppföljning av tillgänglighet och kvalitet efter säkerställd datakvalitet, uppföljning av registring av besök samt fördjupad uppföljning av ersättningsmodellens tillämpning och utfall.

4. Inom ramen för de fördjupade granskningarna även skyndsamt genomföra journalgranskningar i samtliga upphandlade avtal.

5. Skyndsamt bredda och förstärka uppdragen om vård och samordning för patienter med posttraumatiskt stressyndrom för att säkerställa den geografiska tillgängligheten, och säkra att patienter som lever i socioekonomisk utsatthet har tillgång till stöd och behandling.

6. I dialog med SLSO och regionledningskontoret skyndsamt utreda förutsättningarna för ett övertagande av verksamheterna tillfälligt, av SLSO eller vid behov genom upphandling, ifall juridiska skäl för ett förtida uppsägande skulle föreligga.

7. Om det framgår väsentliga avtalsbrott, som inte åtgärdas av leverantören, återkomma med förslag till utskottet om att säga upp avtalet och säkerställa tillgången till vård.

Reservation
Carl-Johan Schiller (KD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om förslag till beslut.

Hannah Dahlbäck (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om förslag till beslut.

Hannah Dahlbäck (V) deltar inte i beslutet av förslag till tilläggsbeslut beslutspunkt 2–8 från Charlotte Broberg (M) och Jesper Svensson (L).

Skickas till
Akten

Voteringslista psykiatriutskottet

	Ledamöter	**JA**	**NEJ**	**Deltar ej**
(MP)	Sandra Ivanovic Rubin	**X**		
(S)	Hanna Jokio, 1:e vice ordf.	**X**		
(L)	Jesper Svensson (L), 2:e vice ordf		**X**	
(S)	Julia Ekedahl	**X**		
(C)	Lukas Johannesson	**X**		
(V)	Hannah Dahlbäck			**X**
(M)	Charlotte Broberg		**X**	
(KD)	Carl-Johan Schiller		**X**	
(M)	Soley Akzös Lithborn		**X**	

Miljöpartiet
Socialdemokraterna
Centerpartiet

FÖRSLAG TILL
TILLÄGGSBESLUT
2026-06-10

Psykiatriutskottet
§ 60

Granskning av upphandlade avtal om psykiatrisk specialistvård för vuxna

Mittenkoalitionen ser ytterst allvarligt på det som framkommer i granskningen, och konstaterar samtidigt att det slås fast att det i nuläget saknas rättsliga grunder att säga upp avtalen. Därför är Mittenkoalitionens ambition framåt att genomföra fördjupade granskningar och uppföljningar av vårdgivarna och deras följsamhet till avtalen, såsom granskningen rekommenderar. Inför införandet av den nya avtalsstrukturen var vi medvetna om att det skulle ske betydande förändringar, både i vårdinnehållet, i den delvis nya geografiska indelningen, införandet av krav på följsamhet till de nationella behandlingsriktlinjerna och hemtagandet av all psykiatrisk slutenvård i egen regi. Förändringarna görs för att möta upp slutsatserna i samsjuklighetsutredningen och bättre kunna ta hand om patienter med samsjuklighet, och för att skapa en jämlik vård över hela länet. Vi har nu likvärdiga avtal och kommer ha bättre förutsättningar att följa upp och granska att vården håller den kvalitet som slagits fast.

Utöver avtalen inom vuxenpsykiatrin finns numera ett uppdrag till Psykiatri Sydväst (SLSO) och ytterligare ett avtal med Ersta Diakoni om att bedriva psykiatrisk vård för personer med komplext eller svårbehandlat posttraumatiskt stressyndrom (PTSD). Efter övergången till de nya avtalen har det framkommit att patienter i Järva upplever att tillgången till vård för PTSD försämrats. Mittenkoalitionen ser ett behov av att utöka tillgången till denna vård i socioekonomiskt utsatta områden.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen föreslår i sitt tjänsteutlåtande psykiatriutskottet att besluta om en fördjupad granskning av remisshantering, uppföljning av mottagningar med särskilt väsentliga förändringar, fördjupad uppföljning av tillgänglighet och kvalitet efter säkerställd datakvalitet, uppföljning av registring av besök samt fördjupad uppföljning av ersättningsmodellens tillämpning och utfall. Detta är något som Mittenkoalitionen ställer sig bakom. Det gäller även de förslag till förbättringar som lämnas: en förankring av vårdavtalets innebörd och praktiska konsekvenser hos vårdgranna, ett tydliggörande av roller, ansvar och kontaktvägar mellan vårdgivare och vårdgrannar, samt stärkt datakvalitet i avtalsuppföljningen, i syfte att värna både patientsäkerhet och arbetsmiljö. För att följa kvaliteten på den vård som ges föreslår Mittenkoalitionen även psykiatriutskottet att besluta om fördjupade journalgranskningar.

Vid psykiatriutskottets sammanträde i november 2025 beslutades om att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att ta fram en plan för hur vården av patienterna kan säkras om avtalen med WeMind och Prima sägs upp i förtid. I det fall att de föreslagna granskningarna skulle komma fram till att det finns juridiska skäl att säga upp avtalen, är det viktigt att det finns en ordnad övergång till vård i egen regi. Därför föreslår Mittenkoalitionen psykiatriutskottet att besluta om att initiera en dialog med SLSO om att bygga upp en beredskap, i händelse av ett förtida uppsägande av avtalen.

Psykiatriutskottet föreslås besluta att ge hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att

1. Gå vidare med de fördjupande granskningar som föreslås i den inkomna granskningsrapporten. Uppdragen rör remisshantering, uppföljning av mottagningar med särskilt väsentliga förändringar, fördjupad uppföljning av tillgänglighet och kvalitet efter säkerställd datakvalitet, uppföljning av registring av besök samt fördjupad uppföljning av ersättningsmodellens tillämpning och utfall.

2. Inom ramen för de fördjupade granskningarna även skyndsamt genomföra journalgranskningar i samtliga upphandlade avtal.

3. Skyndsamt bredda och förstärka uppdragen om vård och samordning för patienter med posttraumatiskt stressyndrom för att säkerställa den geografiska tillgängligheten, och säkra att patienter som lever i socioekonomisk utsatthet har tillgång till stöd och behandling.

4. I dialog med SLSO och regionledningskontoret skyndsamt utreda förutsättningarna för ett övertagande av verksamheterna tillfälligt, av SLSO eller vid behov genom upphandling, ifall juridiska skäl för ett förtida uppsägande skulle föreligga.

5. Om det framgår väsentliga avtalsbrott, som inte åtgärdas av leverantören, återkomma med förslag till utskottet om att säga upp avtalet och säkerställa tillgången till vård.

Moderaterna
Liberalerna

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT
2026-06-10

HSN 2025-0892

Psykiatriutskottet
§ 60

Granskning av Prima barn- och vuxenpsykiatri AB och WeMind AB om psykiatrisk specialistvård för vuxna och öppenvård

Moderaterna och Liberalerna föreslår psykiatriutskottet att besluta följande:

- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att genomföra en oberoende granskning av upphandlingen av vuxenpsykiatrisk specialistvård avseende perioden juni 2023–september 2025, inklusive upphandlingsförfarande, ersättningsmodell, anbudsutvärdering, avtalsförändringar efter tilldelningsbeslut samt uppstart av driften.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att säkerställa att fördjupade granskningar och journalgranskningar genomförs av en extern, oberoende aktör.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att överlämna den genomförda granskningen till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för kännedom och vidare bedömning av eventuella patientsäkerhetsrisker.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att redovisa hur remisshanteringen inom vuxenpsykiatrin utvecklats efter införandet av de nya avtalen, inklusive antal inkomna, accepterade och avslagna remisser samt konsekvenserna för patienternas tillgång till vård.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att utreda de juridiska, ekonomiska och verksamhetsmässiga konsekvenserna av att säga upp eller omförhandla nuvarande avtal inom vuxenpsykiatrin, inklusive en bedömning av förenligheten med lagen om offentlig upphandling (LOU).
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att säkerställa patienters möjlighet att söka och erhålla specialistpsykiatrisk vård hos andra vårdgivare i Region Stockholm och utanför Region Stockholm, samt vid behov föreslå åtgärder för att stärka vårdkapaciteten.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att skyndsamt utöka befintliga avtalsoptioner för traumabehandling vid Ersta sjukhus i syfte att säkerställa tillgänglighet till specialiserad traumavård och möta det ökade vårdbehovet.
- Hälso- och sjukvårdsdirektören får i uppdrag att återrapportera ovanstående uppdrag till psykiatriutskottet senast 19 augusti 2026 och första kvartalet 2027.

I september 2025 trädde de nya avtalen för vuxenpsykiatrin i Region Stockholm i kraft. Resultatet blev omedelbart kaos, med varsel av hundratals vårdanställda, vittnesmål om hur patienter kastas ut från psykiatrin och oro för patientsäkerheten. Allt detta är en följd av den lägstaprisupphandling som Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Centerpartiet, med stöd av Vänsterpartiet, har drivit igenom.

Bakgrunden är det beslut som togs i hälso- och sjukvårdsnämnden den 20 juni 2023. Trots omfattande varningar från oss i oppositionen valde styret att genomföra en upphandling där det billigaste anbudet, och inte det med högst kvalitet, avgjorde vem som fick driva verksamheten. Inga andra regioner i landet har tidigare gjort en så omfattande upphandling inom specialistpsykiatrin med lägsta pris som tilldelningsgrund. Konsekvenserna blev precis så allvarliga som vi och många inom vården varnade för. De nya avtalen innebär i vissa fall en halvering av ersättningen jämfört med tidigare. Bara dagar efter att avtalen trätt i kraft började rapporterna strömma in om en halvering av vuxenpsykiatrin med nedlagda mottagningar samt varsel av hundratals vårdanställda, särskilt i Rinkeby och Kista, områden där invånarna har stora vårdbehov. En patient med autism som inte fått sina recept förnyade tvingades läggas in akut på Sankt Görans psykiatri. Vi har även tagit del av liknande vittnesmål från andra delar av Stockholms län.

Moderaterna och Liberalerna har försökt stoppa upphandlingen. Redan sommaren 2023 yrkade vi på återremiss med hänvisning till att konsekvensanalyser saknades. I mars 2025 kallades ett extra möte i psykiatriutskottet där samtliga partier gavs en sista möjlighet att riva upp beslutet. Oppositionen stod enad, medan detta avslogs av vänsterstyret.

Den 11 november 2025 fattade psykiatriutskottet beslut om att tillsätta en oberoende granskning av psykiatriavtalen. Uppdraget gavs till KPMG, som presenterade sina slutsatser i en rapport den 20 maj 2026. Rapporten bekräftar i sak den kritik vi har framfört. Genomförandet har varit undermåligt, beställaren har inte haft kontroll, vårdgrannarna har inte involverats i tillräcklig utsträckning och uppföljningen har brustit.

Vad som är särskilt anmärkningsvärt är att upphandlingsförfarandet, anbuden, ersättningsmodellen och övergången inte har ingått i KPMG:s granskning. Det är just dessa delar som ligger i beställarens hand, som är politiskt beslutade och som har legat till grund för de problem som uppstått inom psykiatrin. Med anledning av detta vill Moderaterna och Liberalerna se en oberoende granskning av hela processen bakom själva upphandlingen.

Dagens Nyheter rapporterade den 23 maj 2026 att Region Stockholm betalat ut cirka 19 miljoner kronor extra till de två vinnande anbudsgivarna efter upphandlingen. En expert på offentlig upphandling bedömer att förändringarna av avtalen kan strida mot lagen om offentlig upphandling, eftersom villkoren ändrats efter att upphandlingen avslutats. Vi vill att den oberoende granskaren utreder huruvida detta är förenligt med lagen om offentlig upphandling (LOU), samt om det utgör grund för att säga upp avtalen i syfte att möjliggöra en kvalitetsupphandling.

Förvaltningen föreslår att hälso- och sjukvårdsdirektören ska få i uppdrag att utreda vidare de förslag och rekommendationer som framkommer i slutrapporten från den oberoende granskningen. Vi anser att de föreslagna fördjupade granskningarna och journalgranskningar ska skötas av en extern oberoende part. De brister i vården som framkommer i rapporten och de fördjupade granskningarna ska även överlämnas till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för kännedom.

Vidare finns det anledning att närmare följa hur remisshanteringen inom vuxenpsykiatrin har utvecklats efter införandet av de nya avtalen. Psykiatriutskottet bör få en samlad redovisning av antalet inkomna, accepterade och avslagna remisser samt vilka konsekvenser detta har fått för patienternas tillgång till vård och möjligheten att söka vård hos olika vårdgivare inom vårdvalet.

Moderaterna och Liberalerna anser även att nämnden behöver få en tydligare bild av hur patienternas möjlighet att söka och få tillgång till specialistpsykiatrisk vård har påverkats efter införandet av de nya avtalen. Uppgifter om begränsad kapacitet, mottagningar som reducerat verksamheten och patienter som hänvisats vidare väcker frågor om vårdvalets faktiska tillgänglighet. Hälso- och sjukvårdsdirektören bör därför säkerställa att patienter kan välja vårdgivare och erhålla vård i och utanför Region Stockholm inom rimlig tid, samt vid behov föreslå åtgärder för att stärka vårdkapaciteten.

Moderaterna och Liberalerna ser samtidigt en risk för att kapacitetsbrister inom delar av den specialiserade psykiatrin förvärras till följd av omställningen. Särskilt gäller detta den specialiserade traumabehandlingen, där efterfrågan redan i dag överstiger tillgänglig kapacitet. För att säkerställa att patienter med behov av traumabehandling får vård i rimlig tid anser Moderaterna och Liberalerna att Region Stockholm bör utnyttja och vid behov utöka de avtalsoptioner som finns för traumabehandling vid Ersta sjukhus.

Region Stockholm

FÖRSLAG TILL BESLUT
2026-06-10

Vänsterpartiet

Psykiatriutskottet
§ 60
HSN 2025-0892

Granskning av Prima barn- och vuxenpsykiatri AB och Wemind AB om psykiatrisk specialistvård för vuxna om öppenvård

KPMG:s granskning är välskriven, men ger utifrån de avgränsningar som har gjorts i rapporten svag vägledning kring hur kvaliteten har utvecklats i förhållande till faktiska avtalsskrivningar. Under det dryga halvår som har gått sedan beslutet om den oberoende granskningen togs har dock vittnesmål från vården fortsatt komma in till politiken, varav några stora problembilder också stämmer överens med vad som framgår i granskningen. Det rör bland annat stora svårigheter avseende gränsdragningen och förhållande till primärvården, omorganisering med mycket svag förankring hos personalen och nedskärningar med konsekvenser som kan antas riskera att drabba patienterna. Vidare noteras att granskning av en viktig aspekt som hade kunnat påvisa brister gällande avtalsefterlevnad – det vill säga huruvida bemanningen är förenlig med att leverera i enlighet med det vårduppdrag de fått – omöjliggjorts av bolagen med hänvisning till affärshemligheter.

Det som är tydligt i granskningen är att vare sig personal, patientföreningar eller vårdgrannar uppfattar förändringarna som vårdbolagen genomför som satsningar eller ambitionshöjningar. Tvärtom. Problemen är av sådan omfattning att det är motiverat för politiken att agera – läget i psykiatrin är sådant att vi måste satsa, inte skära ner.

Vänsterpartiet har många gånger påpekat att upphandling av psykiatrisk vård är olämplig. Särskilt patienter inom psykiatrisk vård tjänar på långvariga personella relationer. Upphandlingar skapar problem kopplade till återkommande verksamhetsövergångar med personalomsättning och risk för avbrott i kontinuiteten i patienternas vård.

Vidare omöjliggörs ekonomiska tillskott under pågående avtalsperioder, för att efterleva upphandlingslagstiftningens regler om att inte gynna vinnande vårdgivare i förhållande till konkurrerande anbudsgivare. Detta försvårar möjligheterna att löpande bedöma och förhålla sig till faktiskt vårdbehov. I stället är politiken beroende av privata företag som vill skapa en ekonomisk vinst, utöver att man i detta fall även behöver anpassa sig till en

prispressad ekonomisk ersättning. Resultatet riskerar att bli en ojämlik vård mellan olika geografiska områden.

KPMG:s rapport visar också att den privata psykiatriska vården är svår att följa upp och granska då företagen kan hänvisa till affärshemligheter – en praxis som må vara normal inom näringslivet, men som passar synnerligen dåligt för offentligt finansierad vård. Det är uppesendeväckande att det inte går att få information om mottagningarnas faktiska bemanning,

Med anledning av ovanstående har Vänsterpartiet flera gånger föreslagit att förvaltningen måste göra SLSO redo för att överta den vuxenpsykiatriska öppenvården i egen regi. Vi anser att en process bör inledas som resulterar i ett förtida upphörande av de aktuella avtalen. I denna process bör det finnas en öppning för förhandlingar med bolagen om hur villkoren för ett sådant upphörande ska se ut, för att säkerställa en ordnad övergång som ger trygghet för patienter och personal. Finns inga förutsättningar för en sådan förhandlingslösning bör avtalen hävas med hänvisning till de avtalsklausuler som stipulerar att avtalen kan sägas upp om leverantören agerar på ett sätt som riskerar att skada allmänhetens förtroende för sjukvården och/eller beställarens förtroende för leverantören.

Flera av de åtgärder som föreslås i tjänsteutlåtandet kommer i och med detta fortfarande vara relevanta. Detta gäller inte minst de förslag som berör specialistpsykiatrins relation till vårdgrannar, varför detta arbete bör fortskrida och intensifieras, även i ett läge där vården övertagits av SLSO.

Med anledning av ovanstående föreslås följande:

Att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att, i enlighet med vad som beskrivs ovan, inleda en process om ett förtida upphörande av de avtal som granskats i rapporten och att utreda förutsättningarna för hur vården ska övertas i SLSO:s regi samt att tidsplan för denna process presenteras för psykiatriutskottet i augusti.

Att hälso- och sjukvårdsdirektören ges i uppdrag att skyndsamt utreda förutsättningarna för att SLSO ges ett resurstillskott som möjliggör övertagandet av dessa fyra avtalsområden.

Att den fördjupande uppföljningen som tidigare beslutats fortsatt ska genomföras enligt plan för att kunna påvisa eventuella felregistreringar och/eller felaktigt avslagna remisser.

Att de förslag som beskrivs i tjänsteutlåtandet gällande att tydliggöra specialistpsykiatrins förhållande till vårdgrannar avseende ansvar, avgränsningar och samverkan omhändertas enligt förslag och tillämpas även i relation till den SLSO-drivna psykiatrin.

FÖRSLAG TILL BESLUT
2026-06-10 HSN 2025-0892

Psykiatriutskottet
§ 60

Granskning av upphandlade avtal om psykiatrisk specialistvård för vuxna

Psykiatriutskottet gav den 13 november 2025 hälso- och sjukvårdsdirektören i uppdrag att tillsätta en oberoende granskning av konsekvenserna av de fyra avtal som regionen har med privata vårdgivare om psykiatrisk specialistvård för vuxna.

Kristdemokraterna deltog ej i beslutet på grund av uppfattningen att mer tid inte kunde spillas. Det var uppenbart att några av samhällets mest sköra for illa. Kristdemokraterna föreslog istället att de undermåliga avtalen skulle sägas upp.

KPMG AB fick uppdraget att genomföra granskningen.
Kristdemokraterna kritiserade utredningsdirektiven som alltför snäva då de inte täckte alla relevanta områden. Till exempel hade anställda larmat om att de hade uppmanats att laborera med ersättningsnivåer, men i granskningen ingick inte uppdraget att utreda någon kontroll av de ersättningsgrundande registreringarna.

En slutrapport av granskningen presenterades den 20 maj 2026. Flera viktiga frågor har inte belysts. Däribland arbetsmiljön som ett självständigt område och rapporten innehåller därför inte någon samlad bedömning av arbetsmiljöförhållandena. Med tanke på att medarbetare fortsätter att larma om missförhållanden är detta allvarligt.

Ofullkomligheten till trots pekar rapporten på allvarliga brister i vården och det finns fog för kritik mot hur omställningen för båda vårdgivarna har genomförts. I granskningens sammanvägda bedömning framgår det att man ”inte har kunnat utesluta att det kan finnas brister som vid vidare utredning visar på avtalsavvikelser.”

Under tiden som granskningen har genomförts har ytterligare larm kommit från både medarbetare och patienter. Svårt sjuka människor får inte den vård de behöver och patientsäkerheten är därmed hotad.
I avtalen, under punkt 22.1.1 Uppsägning på grund av Leverantörens avtalsbrott, redogörs för händelser eller omständigheter som anses utgöra väsentligt brott mot detta avtal.

Exempel på sådana händelser eller omständigheter är:
d) Leverantörens utförande av uppdraget eller agerande i övrigt medför allvarliga risker för patientsäkerheten.
l) Leverantören, eller företrädare för leverantören agerar på ett sätt som riskerar att medföra Beställarens anseende som sjukvårdshuvudman, eller allmänhetens förtroende för den hälso– och sjukvård som Beställaren tillhandahåller, skadas.

Kristdemokraterna föreslår därmed Psykiatriutskottet besluta följande:

- Hälso- och sjukvårdsförvaltningen ges i uppdrag att förbereda för ett tillfälligt övertagande av verksamheterna av SLSO och / eller genom en ny upphandling.

- Avtalen om psykiatrisk specialistvård sägs upp.

§ 61
Förvaltningen informerar

Ingen information att notera.

§ 62
Övriga frågor

Inga övriga frågor.